WARIES MISDAADREEKS · Nº 089

Spreng in Epe

De zaak van het verdwenen beekgeld

Een politiedossier om zelf op te lossen
Onderzoek SPRENG · Districtsrecherche Veluwe-Noord

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Aan de lezer 4

DEEL A · AANLEIDING

1 Startnotitie 7
2 Aangifte 9
3 Terreinbezoek fonds 11
4 Toekenning en betalingen 12
5 Handelsregister 13
6 Betrokkenen 15

DEEL B · DE STICHTING

7 Nieuwsbrieven Bronbericht 17
8 Projectplan 20
9 Notulen bestuur 22
10 E-mails maart 2022 25
11 Veldkaart versie 2 27
12 Presentielijsten 28
13 Bronnendag 30

DEEL C · GELD EN VELD

14 Facturen Bronwerk 33
15 Opleveringsverklaring 36
16 Bankgegevens stichting 37
17 Eindverslag 38
18 Rekening Bronwerk 40
19 Veldinspectie 42

DEEL D · VERHOREN, EERSTE RONDE

20 Vlieger 45
21 Ter Haar 47
22 Dijkhuis 49
23 Lammers 51
24 Kooiman 53
25 Wassink 55

DEEL E · NADER ONDERZOEK

26 Openbare registers 58
27 Mail- en appverkeer 2023 60
28 Medische informatie 63
29 Verhoor Lotte Brands 64
30 Verhoren, tweede ronde 66
31 Stand van zaken 69

SLOT

Werkbladen 71
Antwoordformulier 74
Hints 76
Oplossing 80
Nawoord 86

VOOR U BEGINT

Aan de lezer

U bent gevraagd als **tweede lezer**. De officier van justitie in een fraudezaak uit Epe wil een besluit nemen over een aanhouding, maar een paar belangrijke antwoorden van banken en providers laten op zich wachten. Hij wil weten of het dossier zoals het nu is al genoeg zegt. U heeft geen bemoeienis gehad met het onderzoek. U krijgt alles wat het team heeft verzameld: de aangifte, registers, bankgegevens, kaarten, mails, presentielijsten, een krantenknipsel en veertien verhoren.

De zaak in het kort: een stichting die de Veluwse sprengenbeken rond Epe zou herstellen, kreeg € 780.000 van een fonds. Een groot deel daarvan ging naar een bureau dat het werk nooit heeft gedaan. De facturen zijn vals. Maar wie heeft ze gemaakt?

Uw opdracht

Lees het dossier en beantwoord de zes vragen. Het antwoordformulier staat achterin, op pagina 74.

1. Wie stelde de valse facturen van Bronwerk op en streek het geld op?
2. Wie is Lotte Brands voor die persoon, en uit welke stukken blijkt dat?
3. Welke twee kenmerken van de facturen verraden wie ze heeft gemaakt?
4. Lotte Brands wijst Ruben Dijkhuis aan. Waarom kan hij het niet geweest zijn?
5. Vier mensen uit de stichting zelf (bestuur, projectleider, administratie) spraken, naast de dader, in hun eerste verhoor niet de waarheid. Wie, waarover, en waaruit blijkt dat?
6. Hoeveel subsidiegeld ging naar Bronwerk, en waar is het gebleven?

Hoe u het aanpakt

De stukken staan ongeveer in de volgorde waarin het team ze verzamelde. Niets is gemarkeerd; wat belangrijk is, moet u zelf zien. Achterin vindt u twee werkbladen, die u kunt kopiëren of overtekenen. Komt u vast te zitten, dan zijn er hints in drie niveaus; ze staan op hun kop, zodat u niet per ongeluk te veel leest. De oplossing zit achter een verzegelde pagina en verwijst per bewering naar de bladzijde waar het bewijs staat.

Speelduur: twee tot vier uur. Een notitieblok en een potlood helpen. Wie alles wil kunnen bewijzen, heeft vooral de kaarten en de tabellen nodig.

DEEL A

Aanleiding

Een fonds dat wil weten waar zijn geld is gebleven. De aangifte, de eerste bevindingen in het veld en de registers waarmee de recherche begon.

STUK 1

INTERNE NOTITIE

Startnotitie Onderzoek SPRENG

STARTNOTITIE
Districtsrecherche Veluwe-Noord · cluster Financieel
Onderzoeksnaam: SPRENG · registratienummer 2026-VN-FIN-0412
Opgemaakt: donderdag 7 mei 2026 · door: inspecteur H. Oldenhof, teamleider

Aanleiding

Op woensdag 6 mei 2026 deed mevrouw A. Bosgra, programmamanager van de Stichting Veluws Bronnenfonds te Arnhem, aangifte van fraude met subsidiegeld (zie stuk 2). Het fonds kende in december 2021 een bedrag van € 780.000 toe aan de Stichting Sprengenherstel Epe-Vaassen, in de wandeling ‘De Sprengenkring’, voor het herstel van veertien sprengkoppen in drie beken rond Epe. Bij een terreinbezoek in april 2026 bleek dat aan negen van de veertien koppen niets is gedaan, terwijl de stichting voor die koppen facturen heeft betaald aan een onderneming met de naam Bronwerk Hydrologie & Beekherstel.

Onderzoeksvragen

1. Is er sprake van valsheid in geschrift (art. 225 Sr) en/of oplichting (art. 326 Sr) en/of verduistering (art. 321/322 Sr)?
2. Wie heeft de facturen van Bronwerk opgesteld en ingediend, en wie had daar baat bij?
3. Waar is het geld gebleven?
4. Welke rol speelden de bestuurders, de medewerkers en de betrokken aannemer?

Team

Brigadier D. (Daan) Verbeek, dossiervorming en verhoren. Rechercheur Y. (Yara) Meulenbelt, financieel rechercheur, bankgegevens en registers. Ondersteuning in het veld: ir. F. Altena, hydroloog, Bureau Stroomdal (externe deskundige).

Aanpak

Eerst de stukken van het fonds en de stichting veiligstellen (administratie, mailboxen voor zover vrijwillig afgestaan, notulen, kaarten). Daarna

STUK 2

PROCES-VERBAAL

Proces-verbaal van aangifte

PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE
Proces-verbaalnummer: PL0600-2026-118734
Feit: oplichting / valsheid in geschrift / verduistering
Pleegperiode: mei 2022 tot en met september 2024
Pleegplaats: Epe

Ik, verbalisant, Daan Verbeek, brigadier van politie Eenheid Oost-Nederland, district Veluwe-Noord, verklaar het volgende. Op woensdag 6 mei 2026 te 10.15 uur verscheen voor mij in het politiebureau te Apeldoorn een persoon die aangifte deed namens een rechtspersoon. Zij gaf op te zijn:

Annelies Bosgra, geboren 1981, programmamanager, handelend namens Stichting Veluws Bronnenfonds, gevestigd te Arnhem, daartoe gemachtigd blijkens een schriftelijke machtiging van het bestuur.

Zij verklaarde het volgende:

“Ons fonds geeft geld aan projecten die het water op de Veluwe helpen. Kleine bronnen, beken, vennen. In september 2021 kregen wij een aanvraag van de Stichting Sprengenherstel Epe-Vaassen. Die stichting wilde veertien oude sprengkoppen in de Klaarbeek, de Verlorenbeek en de Tongerensebeek herstellen. Sprengen zijn gegraven bronnen, eeuwen geleden aangelegd om de beken meer water te geven voor de molens. Veel koppen zijn dichtgeslibd of ingezakt. Het plan was goed onderbouwd, met een projectplan van een ecohydroloog. Ons bestuur heeft op dinsdag 14 december 2021 € 780.000 toegekend, te betalen in drie tranches.

De stichting rapporteerde elk jaar. Bij elk verslag zaten foto’s, facturen van de aannemers en opleveringsverklaringen, getekend door de voorzitter. Er werkten twee partijen: een grondverzetbedrijf uit Emst, Wassink, en een gespecialiseerd bureau, Bronwerk Hydrologie & Beekherstel. In maart 2025 kregen wij het eindverslag. Daarin stond dat alle veertien koppen waren hersteld.

Sinds dit jaar doen wij bij afgeronde projecten boven de vijf ton steekproefsgewijs een terreinbezoek. Op dinsdag

STUK 3

INTERN VERSLAG (OVERGELEGD DOOR AANGEEFSTER)

Verslag terreinbezoek Bronnenfonds

STICHTING VELUWS BRONNENFONDS · Verslag terreinbezoek
Project: *Bronnen in Beweging* (Stichting Sprengenherstel Epe-Vaassen) · dossier VBF-2021-031
Datum bezoek: dinsdag 14 april 2026, 09.30-15.45 uur · Aanwezig: A. Bosgra (programmamanager), J. Verhoef (veldadviseur)
Opgesteld: J. Verhoef, 16 april 2026

ACHTERGROND

Dit is het eerste terreinbezoek van het fonds aan dit project. Tijdens de looptijd (2022-2024) is volstaan met de jaarverslagen, foto's en opleveringsverklaringen van de stichting. Het bezoek valt onder de nieuwe steekproefregeling voor projecten boven € 500.000.

WERKWIJZE

Alle veertien koppen uit het eindverslag opgezocht, gefotografeerd en beschreven.

BEVINDINGEN

Bij vijf koppen is recent en degelijk werk te zien: KB-1 en KB-3 aan de Klaarbeek, VB-2 en VB-5 aan de Verlorenbeek en TB-4 aan de Tongerensebeek. Eikenhouten beschoeiing met nog lichte zaagsporen, nieuwe uitstroomduikers, een vrijgemaakte kwelzone. Volgens het eindverslag is dit werk van Wassink Grondverzet.

Bij de overige negen koppen (KB-2, KB-4, KB-5, KB-6, VB-6, VB-7, TB-1, TB-2 en TB-3) is geen herstel zichtbaar. Volgens het eindverslag zijn juist deze koppen hersteld door Bronwerk Hydrologie & Beekherstel.

Opvallend: verschillende foto's die in de jaarverslagen bij de koppen van Bronwerk staan, lijken bij nadere beschouwing gemaakt bij de koppen van Wassink, vanuit een andere hoek. Bij foto 2023-11 ('TB-3 na herstel') is op de achtergrond de karakteristieke scheve beuk bij KB-3 te zien.

Bij VB-5 noemt het eindverslag werk van beide partijen. Wij troffen alleen het werk aan de zuidkant van de beek aan. De noordkant is daar een steile, beboste helling.

STUK 4

BRIEF (UITTREKSEL) EN OVERZICHT

Toekenning en betalingen van het fonds

Stichting Veluws Bronnenfonds · Arnhem
Aan het bestuur van de Stichting Sprengenherstel Epe-Vaassen, t.a.v. mevrouw M. ter Haar, voorzitter

Arnhem, 14 december 2021 · Betreft: toekenning project *Bronnen in Beweging*

Geacht bestuur,

Met genoegen laten wij u weten dat het bestuur van ons fonds in zijn vergadering van heden heeft besloten uw aanvraag te honoreren met een bijdrage van ten hoogste € 780.000, bestemd voor het herstel van veertien sprengkoppen in de Klaarbeek, de Verlorenbeek en de Tongerensebeek, zoals beschreven in uw aanvraag en het bijbehorende conceptprojectplan van december 2021.

De bijdrage wordt in drie tranches betaald: € 312.000 na ondertekening van deze brief, € 273.000 na goedkeuring van het jaarverslag 2022 en € 195.000 na goedkeuring van het jaarverslag 2023. Bij elk jaarverslag ontvangen wij een overzicht van de bestedingen, kopieën van de facturen en een opleveringsverklaring per hersteld onderdeel, ondertekend door de voorzitter van uw stichting.

Voor de inzet van derden geldt dat u zelf zorgdraagt voor een zorgvuldige keuze en controle. Het fonds behoudt zich het recht voor om het project te bezoeken.

Met vriendelijke groet,
A. Bosgra
Annelies Bosgra, programmamanager

BETALINGEN VAN HET FONDS AAN DE STICHTING (OPGAVE FONDS)

Tranche	Datum bijschrijving	Bedrag
1	dinsdag 8 februari 2022	€ 312.000
2	dinsdag 14 maart 2023	€ 273.000
3	dinsdag 12 maart 2024	€ 195.000
	Totaal	**€ 780.000**

STUK 6

OVERZICHT BIJ DE START (BIJGEWERKT TOT 25 JUNI 2026)

Betrokkenen

Gegevens uit het handelsregister, de administratie van de stichting en de eerste gesprekken. Leeftijden per mei 2026.

Naam	Rol	Achtergrond
Marjolein ter Haar 54, Vaassen	voorzitter (vrijwillig)	Landschapsarchitect, eigen bureau Ter Haar Landschap. Gezicht van de stichting, gaf rondleidingen en lezingen. Bureau leverde ontwerpwerk aan het project.
Hendrik-Jan Vlieger 66, Epe	penningmeester (vrijwillig)	Oud-directeur van een bankkantoor. Geeft als eerste akkoord op alle betalingen. Gehuwd, twee kinderen.
Wouter Lammers 68, Wissel (Epe)	secretaris (vrijwillig)	Gepensioneerd landmeter. Notuleert, maakt de veldkaarten, aanspreekpunt van de medewerker. Weduwnaar.
Ruben Dijkhuis 37, Emst	projectleider (betaald, zzp)	Ecohydroloog, eigen bedrijf Dijkhuis Water & Bodem. Schreef het projectplan, begeleidde aannemers en vrijwilligers.
Sanne Kooiman 29, Epe	administratief medewerker (16 uur)	In dienst sinds september 2021. Boekt facturen, maakt de betaalrun klaar (dinsdag), houdt het secretariaat bij.
Albert Wassink 53, Emst	aannemer	Eigenaar Wassink Grondverzet. Voerde werk uit aan vijf koppen.
Annelies Bosgra 45, Arnhem	aangeefster	Programmamanager Stichting Veluws Bronnenfonds.
L. Brands Deventer	eigenaar Bronwerk volgens KvK	Nog niet gehoord. Verblijf in het buitenland tot eind augustus (navraag gemeente).

BETAALBEVOEGDHEID

De stichting betaalt via internetbankieren. De medewerker zet de betalingen klaar; daarna moeten twee van de drie bestuurders akkoord geven in de bankapp. Volgens de stichting gaf de penningmeester altijd het eerste akkoord en de voorzitter of de secretaris het tweede, afhankelijk van wie het eerst tijd had.